

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Pers en Voorlichting

PERSCOMMUNIQUE nr. 20/07

6 maart 2007

Arrest van het Hof van Justitie in de gevoegde zaken C-338/04, C-359/04 en C-360/04

Strafzaken tegen Massimiliano Placanica e.a.

HET HOF VAN JUSTITIE ACHT DE ITALIAANSE STRAFRECHTELIJKE SANCTIES OP DE INZAMELING VAN WEDDENSCHAPPEN MIDDELS TUSSENPERSONEN DIE VOOR REKENING VAN BUITENLANDSE VENNOOTSCHAPPEN OPEREREN, STRIJDIG MET HET GEMEENSCHAPSRECHT

*Een lidstaat mag geen strafrechtelijke sanctie opleggen omdat niet is voldaan aan een
administratieve formaliteit waarvan deze lidstaat de vervulling in strijd met het
gemeenschapsrecht weigert of onmogelijk maakt*

Volgens de Italiaanse wet is voor de organisatie van kansspelen of voor de inzameling van weddenschappen, de verkrijging van een **concessie** en een **vergunning** vereist. Elke inbreuk op deze regeling kan worden bestraft met strafrechtelijke sancties tot maximaal een gevangenisstraf van drie jaar.

In 1999 hebben de bevoegde Italiaanse autoriteiten na een aanbestedingsprocedure 1 000 concessies verleend voor weddenschappen op sportwedstrijden en 671 nieuwe concessies voor paardenrennen (329 bestaande concessies werden automatisch verlengd). Deze concessies waren zes jaar geldig en konden voor nogmaals zes jaar worden verlengd. Met name marktdeelnemers die waren opgericht in de vorm van vennootschappen waarvan de aandelen op de gereguleerde markten waren genoteerd, waren van de aanbestedingsprocedures uitgesloten.

Daaronder bevond zich de vennootschap naar Engels recht Stanley International Betting Ltd, die een vergunning van de gemeente Liverpool bezit en deel uitmaakt van het concern Stanley Leisure plc, een aan de beurs van London genoteerde Engelse vennootschap, destijds de vierde in de rij van de grootste bookmakers en de eerste exploitant van casino's in het Verenigd Koninkrijk. Stanley opereert in Italië middels „datatransmissiecentra” (DTC's), die worden beheerd door contractueel aan Stanley gebonden zelfstandige exploitanten, en waar de computertelecommunicatiemiddelen ter beschikking van de gokkers worden gesteld waarmee zij toegang kunnen krijgen tot de server van Stanley in het Verenigd Koninkrijk.

Placanica, Palazzese en Sorricchio zijn alle drie aan Stanley gebonden exploitanten van DTC's. In 2004 zijn zij er voor het Tribunale di Larino en het Tribunale di Teramo van beschuldigd zonder de vereiste vergunning een georganiseerde activiteit van het inzamelen van

weddenschappen te hebben uitgeoefend. Deze rechters hebben het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen gevraagd of de Italiaanse wettelijke regeling inzake kansspelen verenigbaar is met de gemeenschapsrechtelijke beginselen van vrijheid van vestiging en vrijheid van dienstverrichting.

Het Hof van Justitie brengt om te beginnen in herinnering dat een wettelijke regeling op grond waarvan het – op straffe van strafrechtelijke sancties – verboden is om zonder een door de staat verleende concessie of vergunning activiteiten uit te oefenen in de sector kansspelen, beperkingen van de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverrichting meebrengt. Bijzonderheden van morele, religieuze of culturele aard, alsmede de aan kansspelen en weddenschappen verbonden moreel en financieel schadelijke gevolgen voor het individu en de samenleving kunnen echter dergelijke beperkingen rechtvaardigen. Zij moeten evenwel aan de evenredigheidsvoorwaarden voldoen. Het Hof onderzoekt vervolgens de verschillende voorwaarden die de Italiaanse wettelijke regeling stelt.

Concessie

Italië voert in de kansspelsector een expansiebeleid met het doel om spelers van clandestiene spelen en weddenschappen, die als zodanig verboden zijn, aan te trekken tot toegestane en gereguleerde activiteiten. Het Hof erkent dat de marktdeelnemers met een vergunning, om dit doel te verwezenlijken, een betrouwbaar, maar tegelijkertijd aantrekkelijk, alternatief moeten bieden voor een verboden activiteit, hetgeen op zich een aanbod van een breed scala aan spelen, reclame van bepaalde omvang en gebruikmaking van nieuwe distributietechnieken kan impliceren.

Het door Italië ter rechtvaardiging van de noodzaak van een concessie aangevoerde doel is het voorkomen van de exploitatie van deze activiteiten voor criminele of frauduleuze doeleinden. Het Hof aanvaardt dat **een stelsel van concessies een doeltreffend mechanisme kan vormen waarmee de in deze sector actieve marktdeelnemers kunnen worden gecontroleerd.**

Daarentegen beschikt het Hof niet over voldoende feitelijke gegevens om de verenigbaarheid van de beperking van het totale aantal concessies met het gemeenschapsrecht te beoordelen. **Het feit dat het aantal concessies op basis van een specifieke raming „toereikend” werd geacht voor het gehele nationale grondgebied, kan op zich de belemmeringen voor de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverrichting als gevolg van deze beperking niet rechtvaardigen.** In dit verband draagt het Hof de verwijzende rechters derhalve op na te gaan of de nationale regeling, voor zover daarbij het aantal in de kansspelsector actieve marktdeelnemers wordt beperkt, daadwerkelijk beantwoordt aan de aangevoerde doelstelling, te weten de exploitatie van de activiteiten in deze sector voor criminele of frauduleuze doeleinden te voorkomen.

Het Hof stelt voorts vast dat de **totale uitsluiting van kapitaalvennootschappen van de aanbestedingsprocedures voor de verlening van concessies verder gaat dan noodzakelijk is ter bereiking van het doel**, te voorkomen dat de in de kansspelsector actieve marktdeelnemers bij criminele en frauduleuze activiteiten worden betrokken. Er bestaan immers andere middelen om de rekeningen en de activiteiten van de marktdeelnemers te controleren waarmee de vrijheid van vestiging en de vrijheid van dienstverrichting minder worden beperkt (bijvoorbeeld het inwinnen van informatie over hun vertegenwoordigers of hun grootste aandeelhouders). Het Hof voegt daaraan toe dat de onrechtmatigheid van de uitsluiting van een aantal marktdeelnemers van de aanbestedingsprocedures de lidstaat verplicht om procedureregels vast te stellen ter bescherming van de rechten die de marktdeelnemers aan de rechtstreekse werking van het gemeenschapsrecht ontleen (bijvoorbeeld intrekking en herverdeling van de oude concessies).

Zolang dat niet is gebeurd, kan het feit dat een dergelijke marktdeelnemer geen concessie bezit, niet tot sancties tegen hem leiden.

Vergunning

In de procedure voor de verlening van vergunningen werd het bezit van een concessie verondersteld, zodat deze procedure dezelfde gebreken heeft als die welke de verlening van concessies aantasten. Aan personen die geen vergunningen hebben kunnen verkrijgen vanwege het feit dat zij in strijd met het gemeenschapsrecht van de procedure voor de verlening van een concessie waren uitgesloten, kan dus niet worden verweten dat zij geen vergunning bezitten.

Strafrechtelijke sancties

Het strafrecht behoort in beginsel tot de bevoegdheid van de lidstaten, maar het gemeenschapsrecht stelt grenzen aan die bevoegdheid: het strafrecht mag namelijk de door het gemeenschapsrecht gewaarborgde fundamentele vrijheden niet beperken. Het Hof stelt nogmaals vast dat een lidstaat geen straf kan opleggen omdat niet aan een administratieve formaliteit is voldaan, wanneer het voldoen aan deze formaliteit in strijd met het gemeenschapsrecht door de betrokken lidstaat is geweigerd of onmogelijk is gemaakt. De Italiaanse Republiek mag dus aan personen als verdachten in de hoofdzaken geen strafrechtelijke sancties opleggen omdat zij zonder concessie of vergunning een georganiseerde activiteit van inzameling van weddenschappen hebben uitgeoefend.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

Beschikbare talen: BG CS DE EL EN ES FR HU IT NL PL PT RO SK SL

De volledige tekst van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de internetpagina van het Hof

<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=NL&Submit=rechercher&numaff=C-338/04,>

C-359/04 en C-360/04

vanaf ongeveer 12.00 uur.

Voor nadere informatie wende men zich tot de heer Stefaan Van der Jeught.

Tel: +352 4303 2170 Fax: +352 4303 2988